

Rozwód w pigułce

adw. Agata Urbanowska
ul. Ściegiennego 6/2
70-352 Szczecin

tel. 605 646 750
pomoc@adwokat-urbanowska.pl
www.adwokat-urbanowska.pl

Szanowni Państwo,

Jestem adwokatem specjalizującym się w prawie rodzinnym i opiekuńczym.

Przygotowałam dla Państwa poradnik, który ma na celu przeprowadzenie Państwa przez założeń przepisów dotyczących postępowania rozwodowego. A to między innymi: kiedy można żądać rozwodu, a kiedy rozwód jest niedopuszczalny, jakie wnioski należy umieścić w treści pozwu o rozwód, aby otrzymać świadczenie alimentacyjne lub ustalić kontakty pomiędzy rodzicem a dzieckiem, a także inne obligatoryjne elementy pozwu o rozwód. Poza powyższym jaka jest wysokość opłaty sądowej, czy małżonek po orzeczeniu rozwodu będzie obowiązany zwrócić całą lub część opłaty i oczywiście właściwość Sądu. Tak zwany rozwód w pigułce.

Zapraszam do lektury i mam nadzieję, że informacje jakie tutaj Państwo znajdą będą przydatne.

Kiedy mogę żądać rozwodu oraz czy istnieją okoliczności, które uniemożliwiają wystąpienie do Sądu z pozwem rozwodowym?

W pierwszej kolejności zważyć należy, że Sąd Okręgowy rozwiązuje małżeństwo stron, kiedy pomiędzy małżonkami nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia. Czym wobec tego jest trwały i zupełny rozkład pożycia? Otóż, pierwsza przesłanka występuje wówczas, gdy nie ma widoków na zejście się małżonków. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że nie zawsze działa to w ten sposób, że im dłuższa separacja faktyczna małżonków tym pewniejsza okoliczność nastąpienia trwałego rozkładu pożycia. Czasem w postępowaniach rozwodowych zdarzają się przypadki, gdy strony nie żyją wspólnie od dwóch lub trzech miesięcy, jednak z uwagi na konflikt i przyczynę rozstania stron istnieje pewność Sądu co do trwałego rozkładu pożycia. Natomiast zupełny rozkład pożycia zachodzi wówczas, gdy pomiędzy stronami zerwane zostaną wszelkie więzi tj.: emocjonalna, fizyczna i gospodarcza. Emocjonalna to nic innego jak darzenia się miłością, fizyczna dotyczy współżycia intymnego stron, natomiast gospodarcza to prowadzenie przez małżonków wspólnego gospodarstwa domowego. Co do zasady, aby orzec rozwód wszystkie trzy więzi winny być zerwane, jednak w przypadku szczególnych okoliczności kiedy to chociażby małżonkowie w dalszym ciągu wspólnie mieszkają z uwagi na problemy

mieszkaniowe lub finansowe, Sąd mimo kontynuowania tej więzi może uznać, że rozkład jest zupełny.

Rozwód nie jest jednak dopuszczalny mimo zupełnego i trwałego rozkładu pożycia jeżeli wskutek niego miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków albo jeżeli z innych względów orzeczenie rozwodu byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Rozwód nie jest również dopuszczalny, jeżeli żąda go małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia, chyba że drugi małżonek wyrazi zgodę na rozwód albo że odmowa jego zgody na rozwód jest w danych okolicznościach sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Co to oznacza? Kiedy ucierpi dobro małoletniego dziecka? Oczywiście jest, że każde rozwiązanie małżeństwa jest dla dziecka poważnym emocjonalnym przeżyciem, gdyż powoduje, że ma ono ograniczony kontakt z rodzicem z którym wspólnie nie zamieszkuje, jednak to nie jest wystarczające by powoływać się na tę okoliczność. Przy ocenie, czy dobro dziecka nie stoi na przeszkodzie do orzeczenia rozwodu rodziców, sąd bierze pod uwagę stan istniejącego trwałego rozkładu, którego nie zmienia odmowa rozwodu. W tym stanie rzeczy

dobro dziecka nie sprzeciwi się rozwodowi, jeżeli środki na jego wychowanie są zapewnione i jeżeli kontakt dziecka z obojgiem rodziców nie będzie utrudniony (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 31 grudnia 1951 r., C 625/51). Sąd, aby ocenić czy ucierpi dobro małoletniego dziecka może przeprowadzić w tym przedmiocie dowód z opinii biegłego psychologa lub Opiniodawczego Zespołu Specjalistów Sądowych. Kolejną negatywną przesłanką jest sprzeczność z zasadami współżycia społecznego, trudno wy-

mienić wszystkie sytuacje, kiedy to sąd z tej przyczyny odmówi rozwiązania małżeństwa stron, jednak może przykładowo może to mieć miejsce, gdy jedno z małżonków jest nieuleczalnie chore, wymaga opieki materialnej i moralnej współmałżonka, a rozwód stanowiłby dla niego rażącą krzywdę. Co więcej również Sąd nie orzeknie rozwodu w sytuacji, gdy z pozwem wystąpi małżonek wyłącznie winny rozkładowi pożycia.

Jakie wnioski powinien zawierać pozew o rozwód?

Pierwszym podstawowym wnioskiem w pozwie o rozwód oczywiście winien być wniosek o rozwiązanie małżeństwa stron przez rozwód i tutaj bez orzekania o winie, z winy obojga małżonków lub wyłącznej winy jednego z małżonków. Następnie wniosek o zaniechanie przeprowadzenia mediacji lub przeprowadzenie mediacji pomiędzy małżonkami. Mediacja może mieć na celu powrót do pożycia lub ugodowe ustalenie kwestii spornych pomiędzy małżonkami m.in. świadczenie alimentacyjne, ustalenie kontaktów. W przypadku, kiedy ze związku stron pochodzą małoletnie dzieci konieczne jest złożenie wniosków w zakresie powierzenia władzy rodzicielskiej. Tutaj do Państwa należy wybór czy władza rodzicielska ma zostać powierzona obojgu rodzicom, czy jednemu z nich przy jednoczesnym ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej drugiego rodzica. W przypadku istnienia konfliktu pomiędzy stronami powodującego trudności w porozumiewaniu się rodziców, Sąd najczęściej ogranicza władzę rodzicielską rodzicowi, z którym dzieci nie przebywają na stałe. Konieczne jest również złożenie wniosku o ustalenie miejsca pobytu małoletnich dzieci czy to w każdorazowym miejscu zamieszkania matki czy każdorazowym miejscu zamieszkania ojca. Kolejnym obligatoryjnym wnioskiem jest wniosek o zasądzenie na rzecz dziecka świadczenia alimentacyjnego w określonej przez Państwa kwocie, tutaj należy dokonać obliczeń miesięcznych wydatków jakie ponoszone są na dziecko tj. mieszkanie, wyżywienie, odzież, obuwie, środki kosmetyczne i higieniczne, leki, wydatki szkolne, telefon komórkowy, zajęcia dodatkowe i inne. Do osoby inicjującej postępowanie rozwodowe należy decyzja czy w toku postępowania

Sąd ma ustalić kontakty drugiego rodzica z dzieckiem czy też zaniechać tych czynności. Jeśli chcą Państwo, aby takie kontakty zostały ustalone należy sformułować konkretne terminy spotkań – weekendy, Święta Bożego Narodzenia, Święta Wielkanocne, ferie zimowe, wakacje. W zakresie Świąt najczęściej ustalane są one w ten sposób, że od Pierwszego Dnia Świąt do Drugiego Dnia do konkretnej godziny w latach parzystych dziecko spędza u jednego z rodziców, a w latach nieparzystych odwrotnie. W rozwodzie mogą Państwo wnosić również o ustalenie sposobu korzystania ze wspólnego mieszkania, jeśli po rozwodzie planują Państwo dalej mieszkać z małżonką/małżonkiem. Wówczas należy wskazać kto będzie miał możliwość wyłącznego korzystania z konkretnych pomieszczeń oraz z których pomieszczeń strony będą korzystały wspólnie. Warto dołączyć rzut mieszkania, tak aby Sąd mógł sobie wyobrazić lokal mieszkalny. Ponad powyższe każdy obowiązany jest wskazać wszelkie wnioski dowodowe w pozwie dla wykazania czy winy małżonka czy wysokości świadczenia alimentacyjnego. Takimi dowodami mogą być zeznania świadków, dokumenty, fotografie, a także faktury. W ostatnim czasie zauważalna jest nieprzychylność Sądów do przedkładania paragonów. To stanowisko wydają się być to zrozumiałe z uwagi na fakt, iż nie są to dokumenty imienne.

Co więcej strona może żądać w pozwie o rozwód, aby Sąd dokonał podziału majątku, jednakże zwracam uwagę, że dzieje się to bardzo rzadko, najczęściej, gdy majątek nie jest duży i nie ma sporu pomiędzy stronami w tym zakresie. Sąd Okręgowy nie chce

przedłużyć postępowania rozwodowego z powodu przeprowadzenia kilku lub kilkunastu dowodów na okoliczność stanu majątku stron. Wobec powyższego w przypadku sporu stron konieczne jest skierowanie sprawy o podział majątku do Sądu Rejonowego, jest to postępowanie nieprocesowe.

Ostatnim wnioskiem jaki może złożyć strona powodowa w pozwie lub pozwana w odpowiedzi na pozew jest żądanie nakazania eksmisji małżonka. Może to mieć miejsce wyłącznie w sytuacji rażąco nagannego postępowania małżonka uniemożliwiającego wspólne mieszkania. Należy wskazać, że wyrażenie „rażąco naganne zachowanie się” trzeba odnosić do drugiego małżonka, ale również do małoletnich dzieci. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1997 roku, w sprawie o sygn. akt: I CKN 329/97: „o zasadności zadania eksmisji małżonka na podstawie art. 58 § 2 zd. 2 KRO rozstrzyga nie tylko ocena stopnia naganności

jego zachowanie się wobec drugiego z małżonków ale także wobec małoletnich dzieci, nad którymi władzę rodzicielską powierza sąd drugiemu z małżonków”. Takim rażąco nagannym zachowaniem z całą pewnością jest stosowanie przemocy psychicznej lub fizycznej, awanturowanie się oraz nadużywanie alkoholu. Wskazać wymaga, że roszczenie to musi zostać udowodnione poprzez zeznania świadków lub dokumentację np. procedura Niebieskiej Karty, postępowania karne itp.

Strona ma możliwość złożenia wniosku o zabezpieczenie postępowania poprzez: ustalenie kontaktów, zobowiązanie do uiszczania świadczenia alimentacyjnego, zobowiązanie do zaspokajania potrzeb rodziny, ustalenia miejsca pobytu. Ma ono na celu zabezpieczenie interesów jednej ze stron w trakcie trwania postępowania rozwodowego. Zabezpieczenie upada w sytuacji uzyskania prawomocnego orzeczenia rozwodu.

Właściwość Sądu i opłaty sądowe.

Właściwość miejscowa: Pozew o rozwód składa się w sądzie, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma – sąd miejsca zamieszkania powoda.

Właściwość rzeczowa: Właściwym do rozpoznania sprawy o rozwód jest Sąd Okręgowy.

Opłata sądowa: Opłata sądowa od pozwu o rozwód wynosi 600 zł jeżeli nie jesteśmy w stanie ponieść kosztów procesu bez uszczerbku

utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Do wniosku należy dołączyć oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie składa się na specjalnym formularzu, który można pobrać w sądzie. Po orzeczeniu rozwodu w przypadku wyroku rozwiązującego małżeństwo stron bez orzekania o winie, drugi małżonek zwraca kwotę 150 zł, natomiast Sąd Okręgowy z urzędu zwraca 300 zł. Po orzeczeniu rozwodu w przypadku wyroku rozwiązującego małżeństwo stron z winy jednego małżonka, zobowiązany on jest do zwrotu całej opłaty drugiej stronie. W przypadku orzeczenia o rozwiązaniu małżeństwa stron z winy obojga, drugi małżonek zwraca kwotę 300 zł na rzecz powoda.